

**ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ЗАСТРАХОВКА
"АДМИНИСТРАТИВНИ И ТЪРГОВСКИ ОБЕКТИ"**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ. ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЙСТВИЕ

1. По тези Общи условия ЗД БУЛ ИНС АД, наричано по-нататък Застраховател, сключва договори за застраховка "Административни и търговски обекти" с търговски дружества, кооперации, еднолични търговци, физически лица, юридически лица с нестопанска цел в т.ч. политически партии и съсловни организации, държавни учреждения, общини, други юридически лица, създадени по силата на закон или подзаконен нормативен акт или субекти, създадени по силата на международни договори и други актове на международното право, наричани по-нататък Застрахован. Застраховката има действие на територията на Република България и е валидна само за имуществата, намиращи се на посочения в полицата адрес.

2. Застраховано лице по договора за застраховка "Административни и търговски обекти" може да бъде собственик, наемател/ползвател на имуществата, обект на застраховката, по силата на договор или друг акт.

2.1. Застраховката може да бъде сключена в полза на трето ползващо се лице, което следва да бъде изрично посочено в договора за застраховка, но само по отношение на имуществото, което е собственост на Застрахования.

II. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

3. По смисъла на тези Общи условия:

3.1. **"застрахован"** е лицето, чиито имуществени блага са предмет на застрахователен договор.

3.2. **"трето ползващо се лице"** е друго лице, посочено от Застрахования в застрахователния договор като имащо право да получи пълния размер или част от застрахователното обезщетение в случай на настъпване на застрахователно събитие.

3.3. **"застрахователен интерес"** е правно призната необходимост от защита срещу последиците от застрахователно събитие.

3.4. **"имущество"** е конкретен обект или съвкупност от обекти, подлежащи на застраховане, подробно описани в застрахователната полица.

3.5. **"застрахователен риск"** е обективно съществуваща вероятност от увреждане на имуществено благо, в резултат на настъпил, уговорен по настоящите Общи условия риск, осъществяването на който е несигурно, неизвестно и независимо от волята на застрахованото лице.

3.6. **"покрит риск"** е застрахователния риск, посочен в отделните клаузи на тези Общи условия и конкретно договорен в застрахователната полица.

3.7. **"застрахователно събитие"** е настъпването на покрит по застраховката риск в периода на застрахователното покритие.

3.8. **"застрахователна сума"** /лимит на отговорност/ е договорената и посочена в застрахователния договор парична сума, до която Застрахователят може да бъде задължаван.

3.9. **"действителна стойност"** е тази, за която вместо застрахованото имущество, може да се купи друго със същото качество.

3.10. **"възстановителна стойност"** е цената за възстановяване на застрахованото имущество от същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство и монтаж и други, без прилагане на обезценка.

3.11. **"период на застрахователно покритие"** е договореният между страните период, през който Застрахователят покрива застрахователния риск.

3.12. **"рисков клас"** е група от производствени или търговски дейности със сходни рискови характеристики по отношение на експлоатацията и съхранението на застрахованите имущества.

3.13. **"рискови обстоятелства"** са фактори, които обуславят или пречат за реализирането на риска.

3.14. **"първи риск"** е форма на застраховане, при която Застрахователят обезщетява пълния размер на вредата, ако тя не надвишава застрахователната сума, без да прилага подзастраховане.

3.15. **"самоучастие"** /„франшиз“ е поемане от Застрахования на част от отговорността при настъпване на застрахователно събитие. Самоучастие може да бъде безусловно или условно.

3.15.1. при „безусловно самоучастие“ Застрахованият поема

отговорността при настъпване на застрахователно събитие до определен размер при всяка вреда.

3.15.2. при „условното“ самоучастие Застрахователят изплаща пълния размер на вредата, ако тя надвишава самоучастие, определено в застрахователния договор. Вредите, които не надвишават установения по застрахователния договор размер на условното самоучастие се поемат от Застрахования.

III. ОБЕКТ НА ЗАСТРАХОВАНЕ

4. По тези Общи условия се застраховат собствени, наети, предоставени на отговорно пазене или ползвани на законно основание от Застрахования недвижими или движими имущества, които в своята съвкупност имат непроизводствено предназначение и обслужват дейността им в сферата на търговията, услугите, занаятите и др. дейности с непроизводствен характер;

4.1. административни или битови сгради, търговски и складови помещения. Към тях се причисляват:

4.1.1. вградените в тях инсталации /газови, електрически, телефонни, водопроводни, канализационни, отоплителни, пожарогасителни, пожароизвестителни, алармени, климатични, вентилационни и други/ представляващи неразделна част от сградите, без крайните устройства;

4.1.2. асансьорите;

4.1.3. трайно монтираните подови настилки;

4.1.4. вратите и прозорците;

4.1.5. трайно монтираните осветителни тела;

4.2. машини, съоръжения, оборудване;

4.3. електронно - компютърна техника и автоматика / без мобилни телефони, фотоапарати и друга нестационарна техника/;

4.4. стопански инвентар;

4.5. други дълготрайни материални активи /ДМА/;

4.6. ведомствени транспортни средства за вътрешно обслужване на застрахованите обекти /без МПС с регистрационен номер, плавателни съдове и въздухоплавателни средства/;

4.7. стоково - материални запаси: материали, продукцията и стоки;

4.8. имущество от особен вид: парични средства, произведения на изкуството /картини, стенописи и др./, изделия, накити и предмети от благородни метали и скъпоценни камъни, единични марки и филателни колекции, документи, ценни книжа, картотеки, чертежи, магнитни ленти и дискове и др. носители на информация, нестационарна електронно - компютърна техника техника - при изрично договаряне /изискване за съхранение, тарифи и самоучастие/.

5. Не се застраховат по тези Общи условия:

5.1. земи;

5.2. трайни насаждения;

5.3. стайни и декоративни насаждения;

5.4. животни, птици, риби и кошери с пчели;

5.5. моторни превозни средства с държавен контролен номер;

5.6. всякакъв вид имущества по време на превоз. При смяна на адреса, на който Застрахования осъществява своята дейност, Застрахователят може да поеме определени рискове по време на транспортирането на застрахованото имущество, като това се договаря със специален добавък.

IV. ПОКРИТИ РИСКОВЕ

6. По тези Общи условия се покриват преките материални вреди на имуществата, в резултат на проявление на един или няколко от уговорените и посочени в полицата рискове, групирани в клаузи:

6.1. **КЛАУЗА 01** -Пожар, включително последиците от гасенето на пожара; мълния/гръм; експлозия, имплозия, сблъскване или падане на летателно тяло, негови части или товар;

6.2. **КЛАУЗА 01-1** - Разходи за отстраняване на развалини и останки, разчистване, наложително събаряне или демонтиране в резултат на покрити по полицата застрахователни събития - с лимит до 5 000.00 лв.;

6.3. **КЛАУЗА 02** - Буря; ураган; градушка; падане на дървета и клони в резултат на буря или градушка; проливен дъжд; увреждане от тежест при естествено натрупване на сняг или лед;

6.4. **КЛАУЗА 02-1** - Наводнение вследствие на природни бедствия;

6.5. **КЛАУЗА 03** - Измокряне в резултат на авария на водопроводни, паропроводни, канализационни и отоплителни инсталации и включените към тях уреди, както и в резултат на авария на

спринклерни/пожарогасителни инсталации;

6.6. КЛАУЗА 04 - Свличане и срутване на земни пластове;

6.7. КЛАУЗА 05 - Земетресение;

6.8. КЛАУЗА 06 - Измръзване на стоково - материални запаси;

6.9. КЛАУЗА 07 - Увреждане от удар от транспортно средство или в резултат на авария на товаро - разтоварни машини, както и увреждане от удар от животно;

6.11. КЛАУЗА 08 - Вандализъм /злоумишлени действия на трети лица/, в това число злоумишлена експлозия и злоумишлен палеж;

6.12. КЛАУЗА 09 - Счупване на стъкла и витрини, рекламни надписи и табели;

6.13. КЛАУЗА 10 - Кражба чрез взлом или опит за такава;

6.14. КЛАУЗА 11 - Грабеж;

6.15. КЛАУЗА 12 - Кражба чрез взлом или грабеж на пари в каса или трезор;

6.16. КЛАУЗА 13 - Кражба, извършена с използване на техническо средство.

6.17. Клауза 14 - Късо съединение, токов удар, непряко попадение на мълния;

6.18. Клауза 15 - Гражданска отговорност за причинени вреди на трети лица вследствие настъпването на застрахователно събитие, покрито по клаузи 01 или 03.

7. Застраховката може да се сключи по избор от Застрахования на едно от следните покрития:

7.1. ОСНОВНО ПОКРИТИЕ - клаузи „01“ и „01-1“;

7.2. РАЗШИРЕНО ПОКРИТИЕ - основно покритие, съчетано с една или повече от останалите рискови клаузи.

7.3. В конкретни случаи при договаряне между страните, Застрахователят може да включи в застрахователния договор допълнителни рискове или да изключи други, посочени в тези Общи условия, чрез издаване на добавъци за това.

V. ОБЩИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ

8. Застрахователят не дължи обезщетение при настъпване на вреди от или вследствие на:

8.1. война, нахлуване на неприятел, гражданска война, военен преврат, военно положение, граждански размирици или вълнения, военни учения или други действия, имащи военен характер, стачка, локаут, бунт, терористични действия или всяко друго действие на лице, група или организация, целта на които е да се сваля или да се влияе на правителството чрез тероризъм, саботаж или по друг насилствен начин;

8.2. конфискация, реквизиция, национализация или други подобни мерки, които е предприело или се е опитало да предприеме всяко правителство или организация, която е на власт или се стреми да завземе властта;

8.3. конфискация, постановена с влязла в сила присъда за извършено престъпление по Наказателния кодекс;

8.4. атомни и ядрени експлозии, въздействие на радиоактивни продукти и замърсявания от тях, йонизираща радиация, нарушаване на установените мерки и изисквания за ядрена безопасност, довели до нарушаване на условията и лимитите за радиационно въздействие върху околната среда, съгласно действащите български и международни норми и стандарти;

8.5. нарушени строително-технически норми и изисквания, недоброкачествен ремонт или монтаж, неотстранени повреди от рано настъпили събития;

8.6. неправилна експлоатация, неспазване на утвърдените технологии, стандарти и изисквания на компетентните органи, липса на квалификация за работа със съответния вид имущество, неправилно или безстопанствено съхранение;

8.7. поставянето на избухливи, запалителни или открити източници на огън в близост до застрахованите имущества, освен когато това се налага от естественото протичане на производствения процес, при спазване на всички норми и изисквания;

8.8. прахообразни и газообразни вещества, изхвърлени в атмосферата от различни видове производства или от падането на земни и скални маси, вследствие на експлозии, извършени по нареждане на властите;

8.9. срутване, пропадане или свличане на земни и скални маси в резултат на човешка дейност, изкопни и/или строително - ремонтни работи;

8.10. действието на снежни лавини;

8.11. действието на морски вълни и подпочвени води.

9. Застраховката също така не покрива вреди, липси и загуби:

9.1. изразяващи се плесен, ферментация, изпарения, загуба на тегло, промяна на цвета, а така също и преки вреди от птици и гризачи;

9.2. изразяващи се в лишаване от възможност за ползване на имуществата, загуби от обезценка или намаляване на пазарната стойност, загуби от престой, денгуби, пропуснати ползи, лихви, неустойки, загуби на доход или печалба и други косвени вреди;

9.3. изразяващи се във всякакъв вид глоби, лихви и неустойки, които Застрахованият следва да заплати във връзка с настъпили застрахователни събития;

9.4. когато е ангажирана гражданската отговорност на Застрахования за причинените от него вреди на трети лица;

9.5. изразяващи се във вреди или повреди на електрически инсталации, машини или съоръжения, вследствие на късо съединение или свръхнапрежение, настъпили поради електрическа или механична повреда или авария, износеност или изхабяване на части или фабричен дефект. Изключението по тази подточка не се прилага, когато в резултат на късо съединение, породено от горепосочените причини възникне пожар или друго събитие, покрито по условията на застрахователния договор.

10. Освен в посочените в т. 8 и 9 случаи, Застрахователят не изплаща обезщетение за вреди, липси и загуби, и когато:

10.1. застрахователното събитие е предизвикано от умишлени действия или груба небрежност на Застрахования, третото ползващо лице или техен служител;

10.2. Застрахованият, третото ползващо лице или техен служител са инсценирали застрахователното събитие;

10.3. Застрахованият умишлено е заблудил Застрахователя с неверни данни за застрахователното събитие или размера на вредите.

VI. ДЕФИНИЦИИ НА ПОКРИТИЕ РИСКОВЕ В КЛАУЗИТЕ И СПЕЦИАЛНИТЕ ИЗКЛЮЧЕНИЯ ПО ТЯХ

11. По смисъла на тези Общи условия, проявлението на покритите рискове и изключенията, предмет на отделните клаузи, са следните:

11.1. КЛАУЗА 01 - Пожар, включително последиците от гасенето на пожара; мълния/гръм; експлозия, сблъскване или падане на летателно тяло, негови части или товар:

11.1.1. „пожар“ е поява на огън, който образува пламък или жарава, възникнал на несъобразено за целта огнище или напуснал определено огнище или излязъл от него и в състояние да се разпространява със собствена енергия. Вредите се изразяват в пълно или частично изгаряне, обгаряне, опушване, овъгляване, замърсяване от действието на вода и/или пана при гасенето на пожара. Покриват се и целесъобразно направените разходи за гасенето на пожара в рамките на застрахователната сума;

11.1.2. „мълния“ е взаимодействие между силно наелектризиран облак и земята с разрушително действие, вследствие висока температура, високо напрежение и голяма сила на електрически ток. Вредите се изразяват в запалване, стопяване, обгаряне, опушване, счупване, натрошаване или друго механично увреждане при пряко попадение върху застраховани имущества.

11.1.3. „експлозия“ е внезапно освобождаване на енергия, причинено от силата на разширяващи се газове или пари. Експлозия на съдове под налягане (парни котли, бойлери, тръби и други подобни) може да се приеме за такава само, ако стените на съда са разкъсани до такава степен, че е настъпило внезапно изравняване на налягането вътре и извън съда. Експлозията следствие на химическа реакция вътре в съда се приема за такава дори в случаите, когато стените на съда не са разкъсани, но същият е увреден от експлозията. Обратното на експлозията е „имплозия“ – взрив, насочен навътре, компресия на вещество обхванато от концентрична взривна вълна, като в освободеният обем зад вълната се създава вакуум.

11.1.4. „сблъскване или падане на летателно тяло, негови части или товар“. По този риск Застрахователят покрива вреди, причинили запалване, обгаряне, опушване, счупване, натрошаване на застраховано имущество.

11.1.5. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза Застрахователят не покрива загуби и повреди на застрахованите по тази клауза имущества, изразяващи се в или вследствие на:

11.1.5.1. опърляне или стопяване, които не са в резултат на появата на пожар, а от допир с нагорещ предмет или по друга причина;

11.1.5.2. вреди на имущество в процес на обработка/работа, в това

число вреди вследствие излагане на огън или топлинна обработка и други подобни, вреди на суровини, материали, консумативи /като катализатори, горива, масла, хладилни агенти и други/, бързоизношаващи се части и други подобни, ако вредите са следствие производствения процес, изпитания, реконструкции, ремонт, поправка, обслужване и други подобни стандартни и обичайни дейности и процеси. Това изключение е валидно и за предмети, в които или чрез които се произвежда огън или топлина или се извършват други подобни процеси за производствени цели;

11.1.5.3. злоумишлен палеж, злоумишлена експлозия или други злоумишлени действия, довели до проявление на покритите по тази клауза рискове. Тези вреди се обезщетяват само, ако застраховката е била сключена с покритие по клауза „08”.

11.1.5.4. експлозии , които съпровождат технологическия процес и нямат случаен характер, както и тези, извършени по нареждане на властите.

11.1.5.5. вреди на двигатели с вътрешно горене или на други аналогични машини и агрегати, дължащи се на експлозии, настъпили вътре в горивните им камери (цилиндри) и/или на превключващи елементи (разединители, превключватели и други подобни) на електрически прекъсвачи от възникващо в тях налягане на газове;

11.1.5.6. вреди от понижено налягане, вакуум и имплозии.

11.2. КЛАУЗА 01-1 - Разходи за отстраняване на развалини и останки, разчистване, наложително събаряне или демонтиране в резултат на покрити по полицата застрахователни събития с лимит до 5 000.00 лв..

11.2.1. По тази клауза Застрахователят обезщетява застрахования за направените разходи за отстраняване последиците от настъпило застрахователно събитие, покрито по застрахователната полица. Покриват се разходите за извършени работи по отстраняване на развалини и останки, разчистване, наложително събаряне или демонтиране в рамките на застрахователната сума, но не повече от 5 000.00 лв..

11.3. КЛАУЗА 02 - Буря; ураган; градушка; падане на дървета и клони в резултат на буря или градушка; проливен дъжд; увреждане от тежест при естествено натрупване на сняг или лед:

11.3.1. „буря” е силен вятърът със скорост над 15 м/сек. Към бурята се причисляват ураганът със скорост над 30 м./сек, вихрушката и смерча, които се характеризират с въртеливо/ротационно движение. Вредите се изразяват в събаряне, счупване, разкъсване, откъсване, отнасяне и други механични повреди или унищожаване на имущество. Обезщетяват се вредите, непосредствено причинени от бурята, както и тези от паднали върху застрахованото имущество части от сгради, дървета или клони.

11.3.2. „градушка” е валеж от ледени образувания с различна форма и размер. Преките вреди се изразяват в счупване, натрошаване или други механични повреди, както и в последващо измокряне след счупване на стъкла, керемиди, запушване на водосточни тръби от ледени зърна и други подобни.

11.3.3. "проливен дъжд" е падане на големи количества валежи за кратко време, надвишаващи стойностите, посочени в таблицата по - долу:

Време /мин/	Валеж /л/кв.м/	Време /час/	Валеж /л/кв.м/
5	2,50	1	12,00
10	3,80	2	18,00
15	5,00	3	22,50
20	6,00	4	27,00
25	7,00	12	45,00
30	8,00	24	60,00
35	9,00		
40	9,60		
45	10,25		
50	11,00		

11.3.4. "увреждане от тежест при естествено натрупване на

сняг или лед" се изразява в събаряне, срутване, деформиране или повреждане на сгради, съоръжения и инсталации, както и на намиращите се в тях имущества на съхранение, независимо дали снегът е паднал за кратко време в обилно количество или се е натрупал в резултат на навяване от вятър.

11.3.5. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза Застрахователят не покрива загуби и повреди:

11.3.5.1. върху застраховани имущества, които по своето естество следва да се съхраняват в затворени помещения, а са оставени безstopанствено на открито;

11.3.5.2. причинени от обикновен дъжд (валеж), с параметри извън посочените в т. 11.3.3.;

11.3.5.3. в резултат на повредени и неподдържани покриви, врати и прозорци и други елементи на сградата;

11.3.5.4. станало течение от незатворени врати и прозорци;

11.3.5.5. проникване на дъжд, сняг, град или замърсявания през незатворени врати, прозорци или други отвори на сградата;

11.3.5.6. на изкопи, строителни обекти, открити за ремонт строежи, независимо дали са в процес на строеж или са в етап на престой, а също и на намиращите се в тях имущества;

11.3.5.7. причинени от тежест при натрупване на сняг или лед чрез намесата на човек, или вреди, които не биха възникнали, ако за имуществото е положена грижата на добър стопанин. Не се покриват вреди върху тенти и други видове навеси, които не са специално предназначени за употреба през зимния сезон;

11.4. КЛАУЗА 02-1 - Наводнение вследствие на природни бедствия:

11.4.1. „наводнение” е разливане на големи количества водни маси в резултат на проливни, интензивни или продължителни валежи, на бързото топене на сняг, на разливания на реки, на преливания на язовири, езера и канали. Вредите се изразяват в намокряне, затлачаване, събаряне, отнасяне на имущества или наводняване. Всички вреди, възникнали в рамките на 72 часа от първото наводнение на територията, където се намира местонахождението на застрахованото имущество, ще се считат за увреждане от едно събитие.

11.4.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза Застрахователят няма да изплати обезщетение когато:

11.4.2.1. събитието е настъпило преди влизане в сила на застраховката или след нейното прекратяване;

11.4.2.2. вредите са възникнали непосредствено след сключване на застрахователния договор, и при условие, че същият е бил сключен след обявяване на бедствено положение за територията, на която се намира местонахождението на застрахованото имущество, и бедственото положение не е било отменено преди настъпването на вредата. Това изключение не се прилага, ако има постъпило искане за застрахователно покритие по клауза „02-1” преди обявяването на бедствено положение от съответните държавни и/или общински власти;

11.5. КЛАУЗА 03 - Измокряне в резултат на авария на водопроводни, паропроводни, канализационни и отоплителни инсталации и включените към тях уреди, както и в резултат на авария на спринклерни/ пожарогасителни инсталации:

11.5.1. „авария на водопроводна, паропроводна, канализационна, отоплителна и спринклерна инсталация” е внезапна и непредвидима повреда /спукване, избиване, пробиване или счупване/, в резултат на която се нарушава нормалната експлоатация на инсталацията и става изтичане на вода, пара, топлоносещи течности /соли, масла, хладилни агенти и др./. Вредите се изразяват в намокряне, наводняване, повреждане или унищожаване на имуществото. Разходите за разкриване и закриване на инсталациите преди и след ремонта им се обезщетяват в рамките на застрахователната сума.

11.5.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза Застрахователят не покрива загуби и повреди, когато:

11.5.2.1. аварията не е отстранена своевременно или не са взети необходимите мерки за своевременно подсушаване на повреденото имущество и привеждане в ред на наводненото помещение и с това е създадена възможност за увеличаване размера на вредите;

11.5.2.2. аварията е настъпила при строителни или ремонтни работи;

11.5.2.3. аварията е настъпила в неизползвани, оставени без надзор или недовършени сгради или помещения или вредите са върху намиращи се в такива сгради или помещения имущества;

11.5.2.4. вредите са вследствие на запушване или затлачване на канализационни инсталации;

11.5.2.5. Не се покриват разходите за ремонт и подмяна на самата инсталация в резултат на посочените по-горе случаи.

11.6. КЛАУЗА 04 - Свличане и срутване на земни пластове:

11.6.1. „свличане“ е движение от геоложки характер на земни маси, които под действието на силите на гравитацията и/или на повърхностни или подпочвени води се откъсват и придвижват по наклонена повърхност, образувана във вътрешността на земните склонове.

11.6.2. „срутване“ е внезапно, бързо и еднократно падане на големи земни и/или скални маси от планински масиви или от речни или морски брегове в резултат на естественото изветряне на скалите, отслабване на вътрешните им връзки и дълбокото им напукване. Вредите се изразяват в скъсване, напукване, пропадане или разрушаване на конструктивни елементи на сгради, в механично повреждане или разрушаване на съоръжения, затрупване на имущества.

11.6.3. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза Застрахователят не покрива загуби и повреди на застрахованите по тази клауза имущества:

11.6.3.1. в резултат на свличане или пропадане на земни пластове в рудници или галерии на мини;

11.6.3.2. слягане или движение на изкуствени насипи;

11.6.3.3. настъпили в резултат на свличане на земни пластове в райони, които предварително (преди сключване на застраховката) са установени като свлачишни от компетентен орган;

11.6.3.4. възникнали поради свойството на някои глинести, льосови и други почви да се свиват и набъбват или да слягат през различните сезони на годината, поради тяхното естество или поради изменения на почвената влага;

11.6.3.5. в резултат на нормално слягане на нови постройки, съоръжения, инсталации;

11.6.3.6. причинени от морска или речна брегова ерозия;

11.7. КЛАУЗА 05 - Земетресение

11.7.1. „земетресение“ представлява вертикални или хоризонтални разтърсвания на земната повърхност или разломвания от внезапни естествени размествания на земната кора или земните недра, в резултат от което са нанесени преки вреди върху движимото и недвижимо имущество. Земетресението следва да е официално регистрирано като такова. Всички вреди, възникнали в рамките на 72 часа от първия трус, ще се считат за увреждане от едно събитие. Не се допуска припокриване на периодите между отделните събития.

11.7.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза Застрахователят не покрива загуби и повреди:

11.7.2.1. на орнаменти, фрески, стенописи, стъклописи и други декоративни елементи;

11.7.2.2. на незавършени/невъведени в експлоатация сгради и намиращите се в тях имущества;

11.7.2.3. върху водни резервоари и инсталации за вода, прикрепени към сградите, басейни, освен ако не е договорено изрично и срещу заплащане на допълнителна премия;

11.7.2.4. на външни стълбища и други външни съоръжения, прикрепени към фасадите или покривите на сградите;

11.7.3. По изключение, за някои или за всички, изброени в т. 11.7.2. обекти може да бъде уговорено покритие по клауза „05“, но с изричен запис в застрахователната полица и лимит на отговорност на застрахователя в рамките на застрахователната сума на имуществото.

11.8. КЛАУЗА 06 - Измръзване на стоково - материални запаси:

11.8.1. Измръзване се получава, когато температурата на въздуха се понижи под температурата на замръзване на застрахованото имущество, вследствие на което същото се разваля и поврежда. Покриват се вреди, причинени на стоки, материали, незавършено производство, готова продукция, при спазване на всички изискуеми правила и норми за тяхното съхраняване.

11.8.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза Застрахователят не покрива загуби и повреди, причинени на:

11.8.2.1. селскостопанска продукция, намираща се във временни хранилища на открито, за която не са взети съевременно мерки за прибиране според обичайното за тази цел технологично време, с краен срок за всички видове - 15 ноември;

11.8.2.2. керамична продукция, причинени след определеното технологично време за нейното съхранение на открито, с краен срок - 15 ноември;

11.8.2.3. имущество, когато не са взети разумните и обичайни

предохранителни мерки от страна на Застрахования за предотвратяване на измръзването или същото е могло да бъде предвидено;

11.8.2.4. имущество, когато не са спазени нормативно определените или посочени от производителя изисквания за съхранение.

11.9. КЛАУЗА 07 - Увреждане на имущество от удар от транспортно средство или в резултат на авария на товаро - разтоварни машини, както и вреди от удар от животно:

11.9.1. „авария на товарни и разтоварни машини“ е блъскане, падане, обръщане, дерайлиране, скъсване на въжета или счупване на части и детайли, настъпили по време на работа на машините.

11.9.2. По тази клауза се покриват и вреди на застраховано имущество, причинени от удар от транспортно средство, както и от удар от животно.

11.9.3. Вредите по тази клауза се изразяват в счупване, натрошаване, разпиляване или друго механично увреждане на застрахованите имущества.

11.9.4. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза не се покриват загуби и повреди по застрахованите имущества, вследствие на или причинени от:

11.9.4.1. ръчно товарене или разтоварване;

11.9.4.2. претоварване, неправилно подреждане или укрепване на превозвания товар, както и некачествена, недостатъчна или неподходяща опаковка на товара с оглед неговия вид, особености и изисквания за превозването му;

11.9.4.3. използване на транспортното средство или товаро - разтоварната машина не по предназначение;

11.9.4.4. оставени без надзор машини;

11.9.4.5. предизвикани поради недостатъчна или липсваща квалификация на оператора на машината;

11.9.4.6. управление на машината след употреба на алкохол или други упойващи вещества от оператора;

11.9.5. Не се обезщетяват повреди или загуби по товаро-разтоварната машина или транспортното средство, за които вреди, причината е самата машина или транспортно средство.

11.10. КЛАУЗА 08 - Вандализъм /злоумишлени действия на трети лица/, в това число злоумишлена експлозия и злоумишлен палеж:

11.10.1. „вандализъм /злоумишлени действия на трети лица“ по смисъла на тези Общи условия съставляват злоумишлени, противобществени действия на трети лица, изразяващи се в умишлено унищожаване или повреждане на чуждо имуществено благо, включително умишлен палеж или умишлено използване на взривни устройства и материали, без намерение за незаконно отнемане от владение, които действия макар и противоправни, предвид степента на обществена опасност не се квалифицират като престъпления по Наказателния кодекс на Р България.

11.10.1. Вредите се изразяват в разрушаване, счупване или механично /химично увреждане на застрахованото имущество.

11.10.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза не се обезщетяват загуби и повреди:

11.10.2.1. в резултат на експлозия, произведена по нареждане на властите;

11.10.2.2. настъпили в необитаеми помещения, оставени без надзор или охрана повече от 15 дни;

11.10.2.3. изразяващи се в липси на части, детайли и възли от застрахованото имущество.

11.10.4. Не се считат за трети лица Застрахованият, негови работници и служители, членове на неговото семейство и домакинство, както и лица намиращи се под негов контрол или допуснати до застрахованото имущество със знанието и съгласието на Застрахования.

11.11. КЛАУЗА 09 - Счупване на стъкла и витрини, рекламни надписи и табели:

1.11.1. "счупване на стъкла и витрини, рекламни надписи и табели" съставлява риск, в резултат на който са причинени вреди на застрахованите обекти, при оказано механично въздействие върху тях, дължащо се на причини, които не представляват изключен риск по т. 11.11.2. и не са в резултат на изключен риск по раздел V на тези Общи условия. При счупване на стъкла, витрини, рекламни надписи и табели в резултат на събитие, покрито по друга клауза, обезщетение се изплаща по съответната клауза, а ако такава клауза не е договорена в полицата, обезщетението се изплаща по настоящата клауза, ако е включена в покритието по застрахователната полица.

11.11.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза не се

обезщетяват загуби и повреди, когато вредите са:

11.11.2.1. причинени при извършване на ремонтни работи на застрахования обект;

11.11.2.2. в резултат на станало течение от незатворени врати и прозорци;

11.11.2.3. настъпили в необитаеми помещения или такива, оставени без надзор повече от 15 дни;

11.11.2.4. настъпили в резултат на естествено износване на електрическата или механичната част по рекламните знаци или табели;

11.11.2.5. в резултат на пръсване на неоновии тръби в рекламни надписи и табели;

11.12. КЛАУЗА 10 - Кражба чрез взлом или опит за такава:

11.12.1. „кражба чрез взлом“ е отнемане на чужда движима вещь от владението на друго без неговото съгласие и с цел противозаконно да се присвои, като е проникнато чрез разрушаване, повреждане или подкопаване на здраво направени прегради за защита на имуществото по смисъла на член 195, ал.1, т. 3 от Наказателния кодекс. По тази клауза Застрахователят покрива допълнително и повреди по конструкцията на сградата, вследствие на взломните действия, както и разходите за смяна на увредени ключалки в сградата. Отговорността на Застрахователя по това допълнително покритие е ограничена до 10 % от общата застрахователна сума по тази клауза. Допълнителното покритие по тази клауза се прилага само в случаите, когато сградата е застрахована срещу рисковете по основното покритие.

11.12.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза не се покриват загуби и повреди, когато:

11.12.2.1. кражбата чрез взлом е извършена от лица, обитавачи сградата със знанието и/или съгласието на Застрахования;

11.12.2.2. към датата на събитието входните врати, прозорци или други изходни места на сградата /помещението/, както и витрините, при наличието на такива, не са били осигурени с декларирани при сключване на застраховката предпазни съоръжения /включително аларми, СОТ, физическа охрана/ и заключващи устройства или същите не са били заключени/ задействани или не са били изправни;

11.12.2.3. сградата /помещението/, където се съхранява застрахованото имущество, е останала необитаема /непосещавана/ в срок, по-голям от 15 дни, предшестваш кражбата, освен ако не е обезопасена с действаща сигнално - охранителна техника, свързана с органите на полицията или с охранителна компания.

11.13. КЛАУЗА 11 - Грабеж:

11.13.1. „грабеж“ е отнемане на чужда движима вещь от владението на друго с намерение противозаконно да се присвои, като се употреби сила или заплашване. Грабеж е и всяка кражба, при която завареният на мястото на престъплението употреби сила или заплашване, за да запази владението върху откраднатата вещь. Грабеж има и когато за отнемане на вещица лицето е било приведено в безсъзнание или поставено в беззащитно състояние.

11.13.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза не се обезщетяват загуби:

11.13.2.1. когато ограбеното имущество се е намирало извън помещението или хранилището, където е следвало да се съхранява;

11.13.2.2. застрахователното събитие е било инсценирано.

11.14. КЛАУЗА 12 - Кражба чрез взлом или грабеж на пари в каса или трезор:

11.14.1. По тази клауза се застраховат срещу кражба чрез взлом или грабеж парични средства съхраняващи се в каси, сейфове или трезори, които отговарят на следните изисквания:

11.14.1.1. помещенията, в които се намират касите следва да бъдат с масивни врати, секретни брави и прозорци със солидни решетки и заключалки.

11.14.1.2. имуществата да се съхраняват в заключващи се масивни метални каси, сейфове, трезори или други специални хранилища, гарантиращи повишена сигурност, вградени в сградите по начин, изключващ цялостното им демонтиране и изнасяне;

11.14.1.3. Застрахователят да е уведомен за броя на ключове на касите, за режима на достъп до тях и за материално отговорните лица за тях;

11.14.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза не се покриват вреди, когато:

11.14.2.1. кражбата е извършена чрез преминаване през незаклучени посредством заключващи устройства врати и други проходими места на сградата;

11.14.2.2. използваните врати и сейфове не отговарят на изискванията

за сигурност, договорени при сключване на застраховката;

11.14.2.3. използваните каси или сейфове са оставени незаклучени.

11.15. КЛАУЗА 13 - Кражба, извършена с използване на техническо средство:

11.15.1. „кражба, извършена чрез използване на техническо средство“ е отнемане на чужда движима вещь от владението на друго без негово съгласие и с цел противозаконно да се присвои, като е ползван предмет, създаден от човек, без който деянието не би могло да бъде довършено или довършването му би било затруднено.

11.15.2. Освен в посочените в раздел V случаи, по тази клауза не се обезщетяват вреди, настъпили в резултат на:

11.15.2.1. всяко действие или бездействие, извършено с груба небрежност от Застрахования или ползващото лице или техни свързани лица, при което съответното лице е могло да предвиди или предотврати настъпването на застрахователно събитие или да намали вредите от него, но не е положило дължимата грижа за това.

11.15.2.2. липса на имущество с неустановена причина, включително липси, установени при инвентаризация.

11.16. КЛАУЗА 14 - „късо съединение, токов удар, непряко попадение на мълния“ е протичане на ток със стойности, за които електрическата верига не е била проектирана, дължащо се на случайно създадена връзка между две точки с различен потенциал, в частност между изводите на захранващ източник /късо съединение/, или на подавана на ток с аномално напрежение от захранващата мрежа или на индукция вследствие удар от мълния /токов удар/.

VII. СКЛЮЧВАНЕ И ФОРМА НА ДОГОВОРА ЗА ЗАСТРАХОВКА. ВЛИЗАНЕ В СИЛА, НАЧАЛО И КРАЙ НА ЗАСТРАХОВКАТА

12. Договорът за застраховка се сключва в писмена форма като застрахователна полица. По искане на Застрахования за удостоверяване на сключен застрахователен договор Застрахователят издава и застрахователно удостоверение, сертификат или свидетелство. Неразделна част от застрахователната полица са настоящите Общи условия и писменото предложение или искане до Застрахователя за сключване на застрахователен договор или писмените отговори на Застрахования на поставени от Застрахователя въпроси, относно обстоятелства, имащи значение за естеството и размерите на риска, както и всички издадени добавъци.

13. Неразделна част от застрахователната полица по настоящите Общи условия са:

13.1. „Въпросник-декларация“, който съдържа поставените от Застрахователя въпроси към Застрахования за всички данни и обстоятелства, които Застрахователят счита за съществени за риска, съгласно чл. 362 от Кодекса за застраховането. Данните и обстоятелствата, посочени от Застрахования във въпросника, както и индивидуализиращите данни на Застрахования и индивидуализиращите данни на имуществата се предоставят от Застрахования, като при тяхното обявяване, премълчаване или неточно обявяване се прилагат чл. 363 и 364 от Кодекса за застраховането.

14. Договорът за застраховка се сключва въз основа на предложение от страна на Застрахования, което той отправя до Застрахователя, като попълва данните и отговаря на въпросите, поставени във „Въпросника - декларация“ към застрахователната полица. С подписа си върху застрахователната полица Застрахованият изразява съгласието си за сключването на договора за застраховка, удостоверява верността на данните и обстоятелствата посочени във въпросника, които са предоставени от него и се отнасят за него или за застрахованите имущества, както и изразява съгласието си с установените при огледа данни и обстоятелства за техническото състояние на имуществата.

15. При сключване на договора за застраховка Застрахованият или упълномощеното от него лице представя следните документи:

15.1. документ за самоличност - лична карта на лицето, сключващо застраховката;

15.2. копие от удостоверение за актуална съдебна регистрация;

15.3. копие от удостоверенията за регистрация по БУЛСТАТ;

15.4. справка за счетоводните стойности на предлаганите за застраховане ДМА към датата на сключване на застраховката, заверена с подпис и печат на Застрахования или други документи, свързани с материалния интерес /договор за наем, лизинг, кредит, оценка на вещь лице, описи - ако застраховката се сключва за множество обекти или с

изрично посочване на отделните обекти по някои клаузи и други подобни/.

16. Преди сключването на договора за застраховка, Застрахователят, чрез свой представител, задължително извършва оглед на имуществото, като се запознава с техническото му състояние и мерките за безопасното му съхранение и експлоатация.

17. При сключването на договора за застраховка, имуществото трябва да бъде в добро състояние, обезопасено с всички разумни и изискуеми съгласно нормативните или административни актове мерки за безопасност.

18. Застраховката влиза в сила от 00.00 часа на деня, посочен в полицата за начало на срока, ако към тази дата дължимата премия или първа вноска, ако е договорено разсрочено плащане, е постъпила в брой или по банков път по сметката на Застрахователя и изтича в 24.00 часа на деня, посочен в полицата за край на срока.

19. Срокът на застраховката се определя по договаряне между Застрахователя и Застрахования и се записва в застрахователната полица.

20. Ако Застрахованият съзнателно е обявил неточно, или е премълчал обстоятелство, при наличието на което Застрахователят не би сключил договора, същият има право да прекрати застраховката в едномесечен срок от узнаване на обстоятелството и да задържи платената част от премията за периода до прекратяване на договора. Ако е настъпило застрахователно събитие Застрахователят има право да откаже плащане на обезщетение, само ако неточно обявеното или премълчано обстоятелство е оказало въздействие за настъпване на събитието.

21. Ако при сключване на договора за застраховка обстоятелство по чл. 362, ал. 1 и ал. 2 от Кодекса за застраховането не е било известно на страните, или пък е новонастъпило в срока на действие на застраховката, всяка от тях може в двуседмичен срок от узнаването му да предложи изменение на договора. Ако другата страна не приеме предложението в двуседмичен срок от получаването му, предложителят може да прекрати договора, за което писмено уведомява другата страна. При прекратяване на договора по тази точка, Застрахователят възстановява частта от платената премия, която съответства на неизтеклия срок на застрахователния договор. При настъпване на застрахователно събитие преди изменението или прекратяването на договора, Застрахователят не може да откаже плащане на застрахователно обезщетение, но може да го намали съобразно размера на съотношението между размера на платената премия и на премията, която трябва да се плати според реалния застрахователен риск.

22. Застраховката се сключва с минимално безусловно самоучастие /франшиз/, посочено в отделните клаузи.

23. При постигната договореност за прилагане на самоучастие/ франшиз по други клаузи от рисковото покритие, за отделни групи имуществва или по-висок от минималното задължително самоучастие, това се отразява в застрахователната полица.

VIII. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СУМА, ЛИМИТИ НА ОТГОВОРНОСТ. НАДЗАСТРАХОВАНЕ И ПОДЗАСТРАХОВАНЕ

24. Застрахователната сума е тази, за която е застраховано имуществото. Тя се посочва в застрахователната полица поотделно за всяко имущество или група имуществва, представляващи обект на застраховката.

25. Застрахователната сума не може да надвишава действителната или възстановителната стойност на застрахованите имуществва. Ако в застрахователната полица не е уговорено друго, се приема, че застрахователната сума е обвързана с действителната стойност на имуществото, включително във връзка с последствията при подзастраховане или надзастраховане.

26. В рамките на застрахователната сума, за някои видове имуществва и/или за отделни покрити рискове, може да бъде договорен подлимит, който представлява максималния размер на отговорност на Застрахователя за едно събитие или общо за срока на застраховката. Договореният подлимит на отговорност задължително се вписва в договора за застраховка.

27. За някои видове имуществва и/или покрити рискове, вместо застрахователна сума, могат да се договорят лимити на отговорност, с уговорка срещу "първи риск". Договорените лимити, както и формата на застраховане задължително се посочва в застрахователната полица.

28. Застрахователните суми и начина на тяхното определяне се посочват

от Застрахования. Сключването на договора за застраховка при посочване от Застрахования на застрахователни суми не означава приемането им от страна на Застрахователя за действителни или възстановителни стойности на застрахованите имуществва. Застрахователят определя действителните или възстановителните стойности на увредените имуществва към датата на настъпване на застрахователното събитие.

29. Застрахованият може да посочи един от следните начини за определяне на застрахователните суми:

29.1. по представени счетоводни данни:

29.1.1. балансова /остатъчна/ стойност на дълготрайните материални активи или кратна на нея стойност, умножена с посочен от Застрахования коефициент;

29.1.2. отчетна /първоначална/ стойност на дълготрайните материални активи или кратна на нея стойност, умножена с посочен от Застрахования коефициент;

29.1.3. по средна или максимална наличност на стоково-материални ценности по цени на придобиване;

29.2. по експертна оценка на стойността на застрахованите имуществва. В този случай към застрахователния договор се прилага опис, с посочване на застрахователната сума на всеки застрахован обект поотделно.

30. При надзастраховане, когато е уговорена по-голяма застрахователна сума от действителната/ възстановителната стойност на застрахованото имущество, отговорността на Застрахователя е до действителната/ възстановителната стойност. Застрахователят не възстановява частта от застрахователната премия, която съответства на разликата между уговорената застрахователна сума и действителната/ възстановителната стойност, освен ако Застрахованият е бил добросъвестен.

31. При подзастраховане, когато е уговорена застрахователна сума, по-ниска от действителната/ възстановителната стойност на застрахованото имущество, отговорността на Застрахователя е пропорционална на съотношението на застрахователната сума към действителната/ възстановителната стойност.

31.1. Ако договорът за застраховка е сключен с уговорка срещу първи риск, се обезщетява пълният размер на вредата, ако тя не надвишава застрахователната сума.

32. При частични вреди на застрахованото имущество, след тяхното обезщетяване, то се счита застраховано за застрахователна сума, равна на разликата между първоначално уговорената застрахователна сума и изплатеното обезщетение, включително когато договорът е сключен с уговорка срещу „Първи риск“.

33. Застрахованият има право да дозастрахова имуществото, когато е налице подзастраховане, включително след изплащането на частични вреди чрез сключването на добавък и заплащането на поисканата от Застрахователя допълнителна премия:

33.1. Когато договорът за застраховка е сключен с уговорка срещу „първи риск“, изплатените обезщетения за частични вреди не водят до подзастраховане.

34. Новозакупените /новопридобити/ имуществва от застрахованите групи се включват в застрахованата съвкупност:

34.1. без издаване на добавък и заплащане на допълнителна премия, когато застраховката е сключена без опис на застрахованите имуществва и увеличението за съответната група е до 10%;

34.2. с издаване на добавък и заплащане на допълнителна премия, когато застраховката е сключена с прилагане на опис на застрахованите имуществва или увеличението за съответната група е над 10% и застраховката е сключена без опис. Застрахователната премия за новопридобитите имуществва се начислява пропорционално на времето, оставащо до изтичане срока на застраховката.

IX. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРЕМИЯ. ПОСЛЕДИЦИ ОТ НЕПЛАЩАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА ПРЕМИЯ

35. Застрахователната премия е сумата, която Застрахованият заплаща на Застрахователя, срещу която Застрахователят покрива договорените по полицата рискове.

36. Застрахователната премия се определя от Застрахователя, съгласно тарифата му, действаща към момента на сключване на застраховката е зависимост от:

36.1. размера на застрахователната сума;

36.2. вида и характеристиките на застрахованото имущество;

36.3. клаузите на рисковите покрития;

- 36.4. срока на застраховката;
- 36.5. формата на застраховане;
- 36.6. рисковия клас и конкретните рискови обстоятелства;
- 36.7. договореното самоучастие на Застрахования /франшиз/.
37. Ако през срока на действие на застраховката застрахователният риск значително се увеличи или намали, всяка от страните може да поиска съответно увеличение или намаление на застрахователната премия или прекратяване на застраховката.
38. Застрахователният договор влиза в сила след плащане на цялата дължима премия или първата вноска от нея при разсрочено плащане на премиите, освен ако в договора е уговорено друго.
39. Застрахователната премия се заплаща:
- 39.1. еднократно - при сключване на застраховката;
- 39.2. разсрочено, на не повече от четири вноски, внасяни на равни интервали през срока на застраховката.
40. Дължимата от Застрахования застрахователна премия се посочва в застрахователната полица, както и размера и падежа на разсрочените вноски.
41. При уговорено разсрочено плащане на застрахователната премия, Застрахованият е длъжен да плаща съответните разсрочени вноски на посочените в застрахователната полица падежи.
42. При уговорено разсрочено плащане на застрахователната премия и при неплащане на разсрочена вноска на посочения падеж, Застрахователят прекратява договора за застраховка.
43. Застрахователят упражнява правото си по т. 42. не по-рано от петнадесет дни от датата на падежа на неплатената разсрочена вноска.
- 43.1. Ако Застрахованият заплати дължимата разсрочена вноска след определения в полицата падеж, но преди да е изтекъл петнадесетдневния срок от датата на падежа, застраховката остава в сила при условията, при които е сключена.
- 43.2. Ако Застрахованият не заплати дължимата разсрочена вноска до изтичане на петнадесет дневния срок от датата на падежа, застраховката се прекратява в 24.00 часа на петнадесетия ден от датата на падежа на неплатената разсрочена вноска, за което Застрахованият се счита за предупреден по смисъла на чл. 368, ал. 3., от Кодекса за застраховането.
44. Ако Застрахованият плати просрочената вноска, след като застраховката е прекратена, съгласно т. 43.2 и няма настъпили вреди, се сключва добавък към полицата, по силата на който застраховката се възобновява с начало от 00.00 часа на деня, следващ деня на плащането на просрочената вноска, като крайният срок на застрахователната полица не се променя.
- 44.1. Застрахователят не покрива рискове и не носи отговорност за вреди, настъпили в периода след прекратяване на полицата по т. 43.2. и преди влизането в сила на добавъка за възобновяване на застраховката.
45. Когато при разсрочено плащане на застрахователната премия настъпи застрахователно събитие, Застрахователят удържа размера на неиздължената премия от размера на застрахователното обезщетение.
46. При подновяване на договора за застраховка за следващ период, ако по време на действието му не са настъпили застрахователни събития, за които да е отправена претенция към Застрахователя, Застрахованият ползва предвидените от Застрахователя бонуси, съгласно действащата тарифа на Застрахователя към момента на подновяване на договора.
- Х. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЗАСТРАХОВАНИЯ ПРЕЗ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ЗАСТРАХОВКА. ПОСЛЕДИЦИ ОТ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА**
47. През срока на договора за застраховка Застрахованият има право.
- 47.1. да прехвърли правата и задълженията по договора за застраховка при промяна в собствеността върху имуществата;
- 47.2. да възстанови застрахователното покритие до размера на първоначално уговорената застрахователна сума, когато това покритие е намалено, вследствие на обезщетени от Застрахователя частични вреди на застрахованото имущество;
- 47.3. да дозастрахова имуществото, с оглед избягване на подзастраховане.
48. Застрахованият е длъжен:
- 48.1. да пази и ползва застрахованото имущество с грижата на добър стопанин и да го поддържа със същата грижа в добро техническо

- състояние, както и да предприема всички обичайни и разумни предохранителни действия и мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди;
- 48.2. да спазва технологичните и производствените правила и норми на безопасност, както и да изпълнява предписанията на противопожарни и други органи относно съхранението и поддържането на застрахованото имущество и да предприема всички необходими мерки за предотвратяване настъпването на застрахователно събитие;
- 48.3. да осигурява достъп на представители на Застрахователя до застрахованото имущество, по всяко време, за извършване на проверки;
- 48.4. да изпълнява дадените от Застрахователя при сключване на застраховката или след извършване на инспекции предписания за отстраняване източниците на опасност и подобряване на мерките за безопасност в указаните срокове;
- 48.5. да води в съответствие със Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти и подзаконовите актове цялата необходима счетоводна и друга документация във връзка със застрахованото имущество, да я съхранява и да предприема необходимите мерки, с цел опазването ѝ;
- 48.6. да предостави на Застрахователя в срок до пет дни от получаването им копие от всички констатации и предписания от компетентните държавни органи, в т.ч. служби за противопожарна охрана, Дирекция за национален строителен контрол, полиция или други, касаещи застрахованото имущество;
- 48.7. да уведомява писмено Застрахователя през срока на действие на застраховката за:
- 48.7.1. всички нововъзникнали след сключване на застраховката обстоятелства, относно застрахованото имущество, които имат значение за риска и за които е поискана информация в полицата;
- 48.7.2. всяка промяна на посочените в застрахователната полица постоянен адрес или адрес за кореспонденция;
- 48.7.3. всяко съществено изменение в ползването на имуществата или дейността на предприятието;
- 48.7.4. всяка промяна в адреса, на който се съхраняват застрахованите имущества;
- 48.7.5. всяка промяна в собствеността на застрахованите имущества;
- 48.7.6. при покритие по Клауза „13“ да подмени заключващите устройства на съответните помещения, в случаите, когато се установи, че някои от лицата, притежаващи ключ, го е изгубило, или е прекратило взаимоотношенията със Застрахования, без да върне предоставения му ключ. За всеки отделен случай Застрахователят трябва да бъде уведомяван писмено.
49. Писмените уведомления по точки 48.7.1, 48.7.2, 48.7.3 и 48.7.4. се отправят незабавно, след узнаването им, но не по-късно от пет дни от възникването им.
50. Ако Застрахованият не изпълни задълженията си по точки 48.7.1, 48.7.2, 48.7.3., 48.7.4. и 48.7.6. се прилагат член 363 и 364 от Кодекса за застраховането.
51. Ако Застрахованият не изпълни задължението си по т. 48.7.2, всички предизвестия, уведомления и предупреждения, както и всяка друга писмена кореспонденция, която е изпратена от Застрахователя на Застрахования на посочения от него в полицата адрес, се счита връчена на Застрахования с всички предвидени в закона или договора правни последици. Същото се отнася и до момента, в който Застрахователят получи уведомлението за променен адрес, при спазен по-горе срок от страна на Застрахования.
52. Ако Застрахованият не изпълни задълженията си по точки от т. 48.1 до т. 48.6 включително, Застрахователят има право да прекрати договора за застраховка, а когато неизпълнението на задълженията е допринесло за настъпване на събитието или за увеличаване размера на вредите - да откаже изплащането или да намали размера на изплащаното обезщетение, съобразно увеличението на риска и/или размера на вредите, последвало неизпълнението на задълженията от страна на Застрахования.
53. Ако застрахованото имущество бъде прехвърлено, приобретателят встъпва в правата по Застрахователния договор, освен ако е уговорено друго в застрахователната полица. Прехвърлителят или приобретателят или двамата заедно са длъжни да уведомят писмено Застрахователя за прехвърлянето в 7 /седем/дневен срок от осъществяването му.
- 53.1. Приобретателят е солидарно отговорен с прехвърлителя за

неизплатената част от премията до встъпването в правата по договора за застраховка.

53.2. Застрахователят има право да иска премията от прехвърлителя, докато прехвърлянето не му бъде съобщено.

53.3. Застрахователят и приобретателят могат да прекратят едностранно договора с предизвестие до другата страна, направено не по-късно от 30 дни от уведомяването по т. 53.

XI. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЗАСТРАХОВАНИЯ ПРИ НАСТЪПВАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО СЪБИТИЕ. ПОСЛЕДИЦИ ОТ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА

54. При настъпване на застрахователно събитие Застрахованият е длъжен:

54.1. да предприеме всички необходими и целесъобразни мерки за намаляване и/или ограничаване на вредите, спасяване и запазване на застрахованото имущество;

54.2. да уведоми незабавно съответните държавни органи /служба за противопожарна охрана, полиция и др./ в деня на настъпване или узнаване за застрахователното събитие;

54.3. да уведоми писмено Застрахователя, като изложи всички обстоятелства за настъпване на застрахователното събитие, които са му известни. Уведомяването се извършва в следните срокове и ред:

54.3.1. при събития по клаузи „01“, „08“, „10“, „11“, „12“ и „13“ - в срок от 24 часа, или в първия работен ден, след настъпването на събитието или неговото установяване;

54.3.2. при застрахователни събития по останалите клаузи - в срок от три дни от узнаването за застрахователното събитие;

54.4. да изпълни указанията на Застрахователя и на компетентните държавни органи;

54.5. да не предприема отстраняване на вреди на увреденото от застрахователно събитие имущество, без писменото съгласие на Застрахователя;

54.6. да оказва пълноценно и добросъвестно съдействие на представителите на Застрахователя за установяване на събитието, размера на вредите и за изсяняване на обстоятелствата, при които е настъпило;

54.7. да уведоми Застрахователя, ако е получил частично или пълно обезщетение от причинителя на вредата, трето лице или друг Застраховател;

54.8. да съдейства на Застрахователя при упражняване на правата на последния спрямо прекия причинител на вредите;

54.9. да представи на Застрахователя всички необходими документи, както следва:

54.9.1. валидна Застрахователна полица ведно с общи условия в оригинал;

54.9.2. всички добавъци и други документи, представляващи неразделна част от застрахователния договор;

54.9.3. писмено уведомление за банкова сметка, по която да бъде преведено застрахователното обезщетение;

54.9.4. копия от документите по т. 15, ако тези документи по каквато и да било причина не са представени при сключване на застраховката или ако в тях са настъпили някакви промени. Ако тези документи са представени при сключването, Застрахованият представя само декларация, че към момента на предявяване на претенцията не са направени каквито и да било изменения в тях;

54.9.5. документи, доказващи правата му върху увреденото застраховано имущество:

54.9.5.1. документ за собственост;

54.9.5.2. договор за наем, лизинг, консигнация или друг договор, с който са му учредени права и вменени задължения по отношение на застрахованото имущество;

54.9.6. документи, издадени от съответните компетентни органи, удостоверяващи настъпването, датата и вида на застрахователно събитие:

54.9.6.1. при пожар - служебна бележка, експертиза или друг документ от регионалната служба за противопожарна охрана;

54.9.6.2. при мълния, буря, ураган, проливен дъжд, градушка, измръзване на стоково материални запаси и наводнение - служебна бележка от районната хидро-метеорологична служба. Когато районната хидро-метеорологична служба не е в състояние да удостовери категорично настъпването на застрахователното събитие, същото може да бъде доказано по анкетен път, като се имат предвид бележите от

настъпилото застрахователно събитие по други имущества в околността.

54.9.6.3. при авария на водопроводни, паропроводни, канализационни и спринклерни инсталации - протокол за авария, издаден от управителния орган на юридическото лице, от едноличния търговец или от назначена с тяхна заповед комисия;

54.9.6.4. при свличане и срутване на земни пластове - документ от геоложка служба, доказващ възникването, причините, условията и повтаряемостта на събитието;

54.9.6.5. при злоумишлени действия на трети лица, умишлен палеж, злоумишлена експлозия, кражба чрез взлом и грабеж, включително на пари в каса или сейф и кражба с техническо средство:

54.9.6.5.1. служебна бележка от Районното полицейско управление /РПУ/ с номер на заявителския материал;

54.9.6.5.2. договор за охрана, придружен с писмени обяснения и/или извлечение от системата, с която е свързана сигнално-охранителната техника;

54.9.6.5.3. постановление за спиране или прекратяване на наказателното производство и/или обвинително постановление от прокуратурата.

54.9.7. документи, удостоверяващи размера на вредата, в т.ч. фактури, счетоводни справки, извлечения от книгата за ДМА, складови разписки, калкулации, инвентаризационни описи, касова книга и други документи, предварително осчетоводени и заверени с печати и подписи на материално-отговорните лица.

55. Застрахователят има право да изисква, а Застрахованият се задължава да представя при поискване и други документи, когато това е необходимо за установяване на всички обстоятелства за настъпването на застрахователното събитие и определяне размера на вредата.

56. Ако Застрахованият не изпълни кое да е от задълженията си по т. 54.2, т. 54.3, т. 54.5, т. 54.7, т. 54.9. или т. 55 от този раздел и/или предостави неверни сведения, използва документ с невярно съдържание, неистински или подправен документ или си послужи с измама с цел получаване на застрахователно обезщетение, Застрахователят има право да откаже изплащането на обезщетение и/или да прекрати договора за застраховка.

57. Ако Застрахованият не изпълни задълженията си по т. 54.1, т. 54.4, т. 54.6 и т. 54.8 от този раздел, Застрахователят има право да намали размера на застрахователното обезщетение съобразно увеличението на размера на вредите, последвало неизпълнението на задълженията от страна на Застрахования.

58. При настъпване на застрахователно събитие, покрито по условията на застраховката, Застрахованият има право:

58.1. да заведе претенция пред Застрахователя като формулира вредата по основание и размер, едновременно с уведомлението по т. 54.3.

58.2. да поиска от Застрахователя извършването на оглед на увредените имущества и установяване степента им на увреденост;

58.3. да поиска извършване на втори оглед, ако не е съгласен с констатациите от извършения първи такъв, при условие, че увредените имущества са запазени в същото състояние, в което са били при първия оглед;

58.4. да получи застрахователно обезщетение, когато събитието е покрит риск по сключения застрахователен договор, искането е установено по основание и размер и когато са изпълнени задълженията на Застрахования.

XII. ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ. ПРОЦЕДУРА И НАЧИН НА ОПРЕДЕЛЯНЕ И ПЛАЩАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНОТО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ. ОСНОВАНИЯ ЗА ЗАСТРАХОВАТЕЛЯ ДА ОТКАЖЕ ПЛАЩАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ

59. Застрахователното обезщетение е равно на размера на вредата към деня на настъпване на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума или договорения лимит на отговорност.

60. Застрахователят не дължи обезщетение за пропуснати ползи, освен ако е уговорено друго в застрахователния договор.

61. За определяне размера на вредата се извършва оглед на застрахованите имущества от оторизирани представители на Застрахователя и вещо лице в присъствието на Застрахования или негов представител. По време на огледа се съставя опис - протокол на вредите по образец на Застрахователя, в който се описват пълно и точно причинените повреди.

62. Когато Застрахованият или неговия представител не са съгласни със съставения опис, те могат да приплатят за своя сметка вещо лице и ако

има различие в заключенията му с тези от огледа по т. 61, се привлича трето независимо вещо лице, чието решение е окончателно. Разходите за третото вещо лице се поделят поравно между страните.

63. Когато впоследствие са открити допълнителни повреди, които не са описани в първоначалния опис на вредите, се насрочва допълнителен оглед, не по-късно от седем работни дни от датата на искането на Застрахования. При допълнителния оглед не се признават повреди на видими при първоначалния оглед части или детайли, които не са били описани, поради каквато и да било причина.

64. Описите по точки 61, 62 и 63 се съставят в два еднообразни екземпляра и се подписват от представителя на Застрахователя, от Застрахования или неговия представител и от вещото лице. Екземпляр от тези описи се връчва на Застрахования или на неговия представител.

65. Въз основа на описите на вредите, съставени при огледите по точки 61, 62 и 63 и представените към претенцията на Застрахования документи, оторизирано от Застрахователя вещо лице изработва заключение, което отразява:

65.1. размера на вредите;

65.2. действителната и/или възстановителната стойност на увредените имущества към датата на настъпване на застрахователното събитие.

66. Размерът на вредите представлява:

66.1. при застраховка по действителна стойност: стойността на разходите, които са необходими за възстановяване на увредените имущества в същото състояние, в което те са били към деня на настъпване на застрахователното събитие;

66.2. при застраховка по възстановителна стойност: стойността на разходите, които са необходими за възстановяване на увредените имущества в същото състояние, в което те са били към деня на настъпване на застрахователното събитие без прилагане на овехтяване.

67. Размерът на вредите се определя по един от следните начини:

67.1. по представени от Застрахования разходни документи /оригинални фактури/, при възстановяване на вредите чрез възлагане;

67.2. по представена от Застрахования калкулация, при възстановяване на вредите от него по стопански начин;

67.3. по експертна оценка на вещото лице.

68. Ако застрахователната сума е определена по действителна стойност на имуществото, размерът на вредите се намалява с определен от вещото лице процент на овехтяване /обезценка/ на имуществото към датата на настъпване на застрахователното събитие.

69. Ако застрахователната сума е определена по възстановителна стойност, не се прилага овехтяване /обезценка/.

70. Действителната стойност на дълготрайни материални активи /ДМА/ се определя по един от следните начини:

70.1. на база средни пазарни цени на конкретния вид имущества с отчитане на вида, възрастта, качеството и техническото състояние, когато съществува развит пазар за съответния вид имущества и е възможно да бъдат определени средни пазарни цени;

70.2. по метода на вещната стойност, когато е невъзможно установяването на средни пазарни цени. При използване на този метод от възстановителната стойност в ново състояние /за сгради - строителната стойност, за други имущества - покупната или производствената стойност/ се приспада процента овехтяване/обезценка, с оглед възрастта, начина на експлоатация и поддръжка и техническото състояние на конкретните обекти, като се приспада същия процент овехтяване, който е използван при определяне на действителната стойност на имуществата по т. 68.

70.3. на база реализуемата стойност за ДМА, които не се използват по основното си предназначение, както и във всички случаи, когато предприятието или отделни части от него са в престой над 1 месец или дружеството е в ликвидация или в процедура по обявяване в несъстоятелност. Реализуемата стойност е постижимата за Застрахования продажна цена на имуществата.

71. Действителната стойност на незавършено строителство, незавършено производство, готова продукция и стоки се определя на база фактически извършените, калкулирани и доказани производствени и други разходи.

72. Възстановителната стойност на дълготрайните материални активи /ДМА/ се определя по един от следните начини:

72.1. на база средни пазарни цени на конкретния вид имущество в ново състояние, с отчитане на вида, качеството и техническите характеристики, когато съществува развит пазар за съответния вид имущества и е възможно да бъдат определени средни пазарни цени, в

това число всички присъщи разходи за доставка, монтаж и други;

72.2. по метода на вещната стойност, когато няма развит пазар за съответния вид имущество: за сгради - строителната стойност, за други имущества - покупната или производствената стойност, в това число всички присъщи разходи за доставка, монтаж и други;

73. В случай, че Застрахованият не е съгласен със заключенията на вещото лице относно размера на вредите, процента овехтяване или действителната /възстановителната стойност на увреденото имущество, той може да ангажира за своя сметка друго вещо лице. Ако има разлика в заключенията на двете вещи лица, по споразумение на страните се назначава трето вещо лице - арбитър, като разходите за третото вещо лице се поделят поравно между Застрахователя и Застрахования. В този случай окончателната оценка се изчислява като средно аритметично между заключението на арбитъра и осреднената стойност на оценките на първото и второто вещо лице.

74. Пълна загуба на застрахованото имущество или на отделен обект от застраховано имущество е налице:

74.1. при кражба чрез взлом или грабеж;

74.2. когато в резултат на застрахователно събитие имуществото е увредено до степен на негодност за използване или когато разноските за възстановяването му /по експертна оценка/ ще надхвърлят 75% от действителната/възстановителната стойност.

75. При пълна загуба на застрахованото имущество застрахователното обезщетение се определя, както следва:

75.1. ако застраховката е сключена по действителна стойност, застрахователното обезщетение е равно на действителната стойност на имуществото към момента на настъпване на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума или остатъка от нея, когато тя е намалена чрез изплащане на обезщетения и не е извършено дозастраховане;

75.2. ако застраховката е сключена по възстановителна стойност и действителната стойност на увреденото имущество е в размер над 40 % от възстановителната стойност, застрахователното обезщетение е равно на възстановителната стойност на имуществото към датата на настъпване на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума или остатъка от нея, когато тя е намалена чрез изплащане на обезщетения и не е извършено дозастраховане, при условие, че Застрахованият представи доказателства за замяната на застрахованото имущество с ново. В случай, че Застрахованият не представи такива доказателства, Застрахователят изплаща обезщетение, определено на база действителна стойност на увреденото имущество, като същият има право да получи доплащане от Застрахователя за разликата между възстановителната и действителната стойност след представяне на доказателства за замяна на увреденото имущество с ново до три години от датата на събитието.

75.3. ако застраховката е сключена по възстановителна стойност и действителната стойност на увреденото имущество е до 40 % от възстановителната му стойност, застрахователното обезщетение е равно на действителната стойност на имуществото към момента на настъпване на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума или остатъка от нея, когато тя е намалена чрез изплащане на обезщетения и не е извършено дозастраховане.

76. В случаите по т. 75 застрахователното обезщетение се определя като застрахователното обезщетение, определено по реда на т. 75.1 или 75.2 се намалява със стойността на запазените части и материали, и стойността на всичко, което Застрахованият би получил от реализацията на увредените имущества, предаването им за вторични суровини, рециклиране или други, като общата стойност на намалението по тази подточка не може да надвишава 25% от действителната/възстановителната стойност на увредените имущества.

77. При частична вреда, застрахователното обезщетение е равно:

77.1. при застраховане по действителна стойност - на разходите за възстановяване на имуществото в неговото състояние преди настъпване на застрахователното събитие, намалени с процент овехтяване, в съответствие с т. 68 ;

77.2. при застраховане по възстановителна стойност - на разходите за възстановяване на имуществото в неговото състояние преди настъпване на застрахователното събитие без прилагане на овехтяване, в съответствие с т. 69, при условие, че Застрахованият представи доказателства за възстановяване на вредата. В случай, че Застрахованият не представи такива доказателства, Застрахователят изплаща обезщетение, определено по т. 77.1, като Застрахованият има

право да получи доплащане от Застрахователя за разликата между обезщетението определено по реда на изречение първо от тази подточка и изплатеното обезщетение след представяне на доказателства за възстановяване на увреденото имущество до 3 години от датата на събитието.

77.3. При установено подзастраховане, когато застраховката не е сключена с уговорка срещу "първи риск", обезщетението за частични вреди се намалява пропорционално на съотношението на застрахователната сума към действителната/възстановителната стойност, съгласно т. 32 от тези Общи условия и чл. 389, ал. 2 от Кодекса за застраховането.

78. Ако в застрахователната полица е уговорено, че застрахователната сума на имуществата ще включва и данък добавена стойност /ДДС/, в застрахователното обезщетение съответно ще се включва:

78.1. при пълна загуба - тази част от ДДС, която подлежи на реално възстановяване по данъчен кредит, ако има такъв в случаите, предвидени от закона;

78.2. при частична вреда - платения ДДС срещу предоставяне на данъчна фактура в оригинал.

79. Независимо дали е налице пълна загуба или частична вреда, размерът на застрахователното обезщетение се намалява с:

79.1. договореното в полицата самоучастие за съответните имущества и по съответните рискове;

79.2. сумите, които Застрахованият е получил от причинителя на вредата, неговия Застраховател или трети лица във връзка с нанесените вреди.

80. Застрахователят може със съгласието на Застрахования да възстанови претърпените от него вреди в натура, като срокът за възстановяване е не по-дълъг от 45 дни от деня, в който Застрахованият е изпълнил задълженията си да докаже претенцията си по основание и размер или от деня, в който Застрахованият е бил уведомен за решението на Застрахователя по претенцията му.

81. Общият размер на всички изплатени през срока на договора обезщетения не може да надвишава застрахователната сума или договорения лимит/подлимит на отговорност.

82. Застрахователят обезщетява Застрахования отделно за разходите, които е направил за ограничаване на вредите, когато е действал с необходимата за случая грижа или по указание на Застрахователя, дори ако усилията му са останали безрезултатни.

83. Ако към датата на настъпване на застрахователното събитие е валидна застраховка за същото имущество и за същия риск при друг/и Застраховател/и, като сборът на застрахователните суми надвишава действителната/възстановителната стойност на имуществото, всеки Застраховател отговаря в такава пропорция, в каквато застрахователната сума по сключената с него застраховка се отнася към общата застрахователна сума на всички застраховки.

84. Застрахователят е длъжен да плати застрахователното обезщетение най-късно до 15 /петнадесет/ дни от представянето на всички необходими, изискани от Застрахователя документи, в случай, че са изпълнени договорните задължения на Застрахования и претенцията му е доказана по основание и размер.

85. При постъпило писмено искане за това от Застрахования, Застрахователят може да изплати до 50% от предполагаемия размер на обезщетението авансово, след доказване на основанието му.

86. Обезщетението за всяко увредено застраховано имущество се изплаща на неговия собственик, на изрично упълномощено от него лице или на посоченото в застрахователната полица или в добавък към нея трето ползващо лице. Пълномощното за получаване на застрахователното обезщетение следва да бъде в писмена форма, с нотариално заверен подпис и да индивидуализира имуществото, застрахователния договор и номера на заведената претенция по вреда пред Застрахователя.

87. В случай на откриване на противозаконно отнето имущество преди изплащането на обезщетение по клаузи „10“, „11“ и „13“, на Застрахования не се изплаща обезщетение по тези клаузи. Ако обаче след откриването на имуществото по него бъдат установени вреди, които не са били налични преди противозаконното му отнемане, същите се обезщетяват от Застрахователя.

88. След изплащане на застрахователно обезщетение по клаузи „10“, „11“ и „13“, Застрахователят има право да придобие собствеността върху отнетото имущество, в случай че то бъде намерено, като за тази цел собственикът на имуществата упълномощава Застрахователя или

оторизиран негов представител по предвидения в закона ред с правото да се разпорежда с това имущество. Ако имуществото бъде открито, Застрахованият е длъжен да уведоми писмено Застрахователя в срок до 5 дни от узнването. Застрахователят предоставя на Застрахования десетдневен срок от уведомяването по предходното изречение, в който Застрахованият следва да възстанови полученото застрахователно обезщетение, ако желае да запази собствеността върху имуществото. Застрахованият следва да заяви писмено решението си пред Застрахователя в този срок. Ако Застрахованият не направи това в предоставения му срок, Застрахователят има право да придобие собствеността върху имуществото или да се разпорежда с него, като Застрахованият е длъжен да окаже необходимото съдействие.

89. Застрахователят отказва плащането на застрахователно обезщетение:

89.1. във всички случаи, когато е налице едно или повече от общите или специалните изключения по раздели V и VI от тези Общи условия;

89.2. когато събитието, причинило увреждането, е настъпило преди застраховката да е влязла в сила, съгласно правилата за това, установени в раздел VII на тези Общи условия, както и когато е настъпило след прекратяване на нейното действие в случаите или по реда, предвиден в Кодекса за застраховането или тези Общи условия;

89.3. в случаите, предвидени в т. 49, т. 53 и т. 56 от тези Общи условия;

89.4. във всички други случаи, предвидени със закон.

XIII. ИЗМЕНЕНИЯ В ДОГОВОРА ЗА ЗАСТРАХОВКА

90. Всякакви изменения на застрахователната полица се извършват по взаимно съгласие на страните, както и когато Застрахованият е уведомил Застрахователя за изменение в данните или обстоятелствата, които са посочени в застрахователната полица и/или са от съществено значение за риска. За изменението се сключва добавък към застрахователната полица, който се подписва от Застрахования и Застрахователя и е неразделна част от нея. Всякакви изменения в Общите условия, при които е сключен договора за застраховка, се правят по взаимно съгласие на страните със Специални условия, които след подписването им стават неразделна част от договора.

XIV. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА ЗА ЗАСТРАХОВКА

91. Застраховката се прекратява :

91.1. едностранно от страна на Застрахователя, при условията и по реда на т. 42;

91.2. едностранно от Застрахователя или Застрахования, чрез изпращане на седемдневно писмено предизвестие до другата страна по договора;

91.3. едностранно при отказ на Застрахователя от сключения договор за застраховка, при условията на т.92;

91.4. при неизпълнение от Застрахования на някои от неговите задължения по т. 48 от тези Общи условия;

91.5. в други случаи, предвидени в закона или тези Общи условия или издадени към тях Специални условия или добавъци.

92. Застрахователят се отказва от договора за застраховка, ако в срок до петнадесет дни от датата му на сключване е предложил на Застрахования изменения в съдържанието на полицата, с които Застрахованият не се е съгласил. В случай, че Застрахованият е съгласен с тях, се издава добавък към полицата, който е неразделна част от нея. Ако в срок до петнадесет дни от получаването на предложението на Застрахователя, Застрахованият не се яви лично или чрез пълномощник при Застрахователя и изрази писмено съгласието си с предложеното изменение, договорът за застраховка се счита за прекратен от 24.00. часа на деня, в който Застрахованият е получил предложението на Застрахователя. В случай на отказ на Застрахователя от договора, той е длъжен да върне на Застрахования получената застрахователна премия. Независимо от отказа от договора, Застрахователят носи отговорност, при условията на договора, за застрахователни събития, настъпили в периода от влизане в сила до датата на прекратяването на договора за застраховка, поради отказа на Застрахователя от него. В случай, че в този период настъпи застрахователно събитие, което причини пълна или частична вреда на имуществата, която е в по-голям размер от платената вноска или премия, Застрахователят не възстановява получената застрахователна премия, а ако същата е била разсрочена, удържа от размера на обезщетението пълния размер на неплатените разсрочени вноски. В случай на частична вреда върху застрахованите имущества, която е в по-малък размер от платената застрахователна премия или разсрочена вноска от същата, Застрахователят връща на Застрахования

разликата между платената премия и обезщетението, ако упражни правото си да се откаже от договора.

93. Прекратяването на договора от страна на Застрахователя по т. 91.2 се извършва по реда на т.92. . В този случай, Застрахователят връща на Застрахования част от премията, пропорционално на оставащия срок на договора, след приспадане на направените от Застрахователя административни разходи.

94. Прекратяването на договора за застраховка по т. 91.2 от страна на Застрахования се извършва по реда на т. 92. В този случай, към предизвестие до Застрахователя, Застрахованият изпраща и оригиналната застрахователна полица и всички издадени към нея добавъци в оригинал. Ако към датата на прекратяване на договора не са настъпили застрахователни събития, за които е отправена претенция към Застрахователя, Застрахованият има право на част от премията, чиито размер се определя след приспадане на административните разходи на Застрахователя и премията за изтеклия срок, изчислена по краткосрочната тарифа на Застрахователя.

XV. РЕГРЕС И ДАВНОСТ

95. Ако вредите на застрахованите имущества са причинени от трето лице, Застрахователят встъпва в правата на Застрахования срещу причинителя на вредите до размера на платеното застрахователно обезщетение и разходите по определянето му.

96. Отказът на Застрахования от правата му срещу причинителя на вредата, няма сила спрямо Застрахователя, относно възможността на последния да упражни правата си.

97. Правата по договора за застраховка се погасяват с изтичането на три години от датата на настъпване на застрахователното събитие.

XVI. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

98. За броенето на сроковете по тези Общи условия, когато изрично не е указано друго, се прилага чл.72 от Закона за задълженията и договорите.

99. Застрахователната полица, тези Общи условия, Специални условия (ако бъдат договорени такива), както и сключените добавъци (ако са сключени такива), въпросник-декларацията, в своето цяло съдържат договора за застраховка и са неразделни една от друга части на същия.

100. Всички спорове между Застрахован и Застраховател се уреждат по пътя на взаимно съгласие. В случай на непостигане на съгласие между страните, всички спорове между Застрахован и Застраховател ще бъдат решавани от Арбитражен съд София при Сдружение "Правна Помощ и Медиация" съобразно неговия правилник.

101. Приложимо право по тези Общи условия е българското право. Искове във връзка със спорове между страните по тази застраховка се предявяват пред Арбитражен съд София при Сдружение "Правна Помощ и Медиация".

102 Когато застраховката е в полза на трето лице последиците от неизпълнение на задълженията на Застрахования, съобразно установените за изпълнението им ред, срокове и условия, се отнасят и до третото лице. Неизпълнението от страна на сключилия застраховката на задължението за плащане на застрахователната премия по т. 41 има последици и за третото ползващо лице, посочени в т. 42 , 43 и 44 от тези Общи условия.

Тези Общи условия за застраховка „Административни и търговски обекти“ са приети от Съвета на директорите на ЗД БУЛ ИНС АД с протокол № 8 от 28.07.2015 г. и се прилагат от 01.08.2015 г. Корегирани с протокол № 3 от 26.01.2016 на СД.